

סיכומי תוספות

יבמות דף מ"ח

הפטרון	הבעיה	השלב בגמרא	דיבור המתחיל
רק כדי להבדיל בין זה לבין דינים של הפיכת ילדה לשפחה או מילת עבד, שהכך ניתן לעשות בניגוד לרצונם.	מדוע אנו זקוקים לפסוק? אנחנו כבר יודעים שאנחנו לא יכולים לגייר אדם בניגוד לרצונו!	הפסוק "עבד איש" בא ללמד אותנו שעבד שהוא גדול, אתה יכול למול אותו, גם אם הוא לא רוצה; אבל בנו של גר, שהוא עדיין גוי, אתה לא יכול למול אותו אם הוא לא רוצה.	אלא (חלק א')
מדין תורה, אנחנו יכולים בכוח למול אותו. אך אם העבד אינו מעוניין לקיים את המצוות, אז חז"ל אסרו לעשות זאת משתי סיבות: (1) העבד שלא אכפת לו מאיסורים עלול להאכיל כמה מאכלים אסורים לאדון. (2) זה לא נכון להכריח מישהו לקבל את המצוות כשהוא לא רוצה לציית להן.	ברור מגמרות אחרות שלא תמיד יש לנו אפשרות למול עבד אם הוא לא רוצה את זה, אלא עלינו לשחרר אותו עם שטר.	רשב"א קובע כי מותר לנו למול עבד בניגוד לרצונו.	אלא (חלק ב')
בקידושין, האדון הוא רק המוחל העבודה שהעבד חייב לו, ולכן העבד עדיין זקוק לגט, כי בלעדיו גוף העבד עדיין יהיה בבעלות האדון. כאן, לעומת זאת, האדון עושה יותר, כלומר הוא מסיר את בעלותו מהעבד הכנעני, ולכן אין צורך בגט.	מדוע הגמרא לא מסבירה שום צורך בגט, בדיוק כמו שהגמרא בקידושין לגבי עבד עברי.	שמואל סבור שכשאדם מפקיר העבד שלו, אין צורך לתת לו גט שחרור.	המפקיר (חלק א')
(1) חז"ל בקידושין רק מונים את הדרכים בהן העבד מקבל בעלות על עצמו. הפקר לא עושה את זה, אלא הבעלים פשוט מסיר את עצמו מהעבד. (2) שם חז"ל לא מונים דרכים לרכוש סוג נכס אחד שעובד גם לכל הסוגים האחרים.	מדוע במסכת קידושין לא מופיע הפקר בין הדרכים השונות שקונים עבד?	לפי שמואל הפקר הוא אחת מן הדרכים לשחרר עבד.	המפקיר (חלק ב')
אבל לתוספות, המשמעות היא שהוא לא הסיר את שיער הערווה.	מה הכוונה שמפיבוס לא "עשה את רגליו"?	כשבא לפגוש את דוד המלך מפיובוס לא עשה את רגליו. ופרש"י שהוא לא חתך את ציפורני הרגליים.	לא (חלק א')
ארבע דעות: (1) לפי גירסא שלנו, ודעת הערוך: אסור לגלח את שיער הערווה ואת בית השחי אם משתמשים בתער, אבל יכול להיות שהגמרא שלנו מתייחסת לגילוח במספריים שמוותר. (2) הבה"ג (מחמיר יותר): מדרבנן אסור לגלח את שיער הערווה ובית השחי אפילו במספריים. (תער יהיה אסור לגלח שיער אפילו בחלקים אחרים של הגוף). הפסוק בגמרא שלנו. מתייחס לפני חז"ל שהם	כתוב במסכת נזיר כי יש <u>איסור</u> לגלח את השיער את בית השחי ושיער הערווה.	לתוספות מפיובוס לא הסיר את שיער הערווה, אבל אי"כ משמע שמוותר לגלח את שיער הערווה.	לא (חלק ב')

גזר. (3) בה"ג של אספמיה : עם תער אסור לגלח שיער מכל גפה. אך באמצעות מספריים מותר לגלח אפילו את בית השחי והערווה, וזה יכול להיות מה שהגמרא שלנו מתייחסת אליו. (4) תשובת הגאונים : מותר לגלח את בית השחי ואת שיער הערווה אם אתה מגלח את כל הגוף.			
--	--	--	--

עמוד ב'

המתחיל	דיבור	השלב בגמרא	הבעיה	הפתרון
רבי	הפסוק דורש שנמתיך עד שהיא תבכה על "אמא ואביה". רבי אליעזר אומר שזה מתייחס מילולית להוריה. אבל רבי עקיבא אומר שזה מתייחס לאלילים שנהגה לעבוד.	בהלכה מהו ההבדל בין שתי הדעות?	שלושה הסברים : (1) אין הבדל בהלכה, אלא רק כיצד לפרש את הפסוק. (2) אם הוריה נפטרו או התגיירו, אז על פי הרבי אליעזר אין צורך לחכות, אך על פי האדמו"ר עקיבא הוא עדיין צריך לחכות. (3) ריב"ן : על פי האדמו"ר עקיבא עליה להכחיש ולהוקיע כל עבודת אלילים.	
ירח	בפסוק "ירח" מתייחס לתקופת המתנה של שלושים יום.	בגמרות אחרות יש אומרים שהחודש שנוסף לשנה מעוברת יכול להיות 29 או 30 יום.	לפעמים ההקשר אומר לנו כי "חודש" פירושו משהו אחר. אבל אם זה לא ברור, אנו מניחים שזה אומר 30 יום.	
אין	רבי עקיבא סבור שאסור להחזיק עבד שאינו נימול.	מדוע זו בעיה להחזיק עבד שאינו נימול?	שתי דעות : (1) ריב"ן : חז"ל חושד כי העבד עלול לאסור את יין האדון על ידי מזיגתו. (2) ר"י : אלוקים אמר לאברהם אבינו שימול על כל העבדים בביתו. לכן אנו רואים תקדים, כי כל גברי בבית יהודי חייבים להיות נימולים.	
זה	גר תושב אינו רשאי לעשות מלאכה בשבתות.	שמירת שבת היא למעשה לא אחת משבע המצוות שבני נח אמורים לקיים. אז מדוע יהיה אסור לגר תושב לעשות מלאכה בשבתות?	שתי דעות : (1) רש"י : יש איסור כללי על גר תושב לעשות מלאכה בשבת, כי חילול שבת הוא כמו עבודת אלילים, וגר תושב נטש עבודת אלילים. (2) התוספות : אין איסור כללי לתושב הגר לעשות מלאכה בשבת לעצמו, רק אסור אם יעשה זאת ליהודי.	
היכא	רב פפא אמר כי רבי עקיבא (האוסר להחזיק עבד שאינו נימול) יכול להשתלב עם רבי יהושע בן לוי (שאומר שכשעבד לא רוצה להיות נימול אז אתה עדיין יכול לחכות 12 חודשים). ההבדל הוא אם הוא פסקא או לא פסקא.	מה הפירוש של "פסקא", ולמה זה אמור לשנות אם מותר להחזיק עבד שלא נימול?	ארבע דעות : (1) רש"י (הסבר ראשון) : "פסקא" פירושו לעצור מלהיות גוי. ר"ע אוסר להחזיק עבד שאינו נימול אם העבד אינו רוצה להפסיק להיות גוי. ריב"ל מתייר 12 חודשים אם העבד הסכים בתחילה להפסיק להיות גוי אך לאחר מכן היסס. (2) רש"י (הסבר שני) : "פסקא" פירושו שאתה אומר בבירור לעבד שיש לו רק 12 חודשים להימול, אחרת אתה הולך למכור אותו לגוי. ר"ע אוסר להחזיק עבד שאינו נימול אם אתה לא מזהיר אותו שיש לו רק 12 חודשים להחליט. ריב"ל מתייר 12 חודשים אם אמרת לעבד שיש לו רק 12 חודשים להחליט. (3) רבנו תם : "פסקא" פירושו שהעבד אומר לך בבירור שהוא לא רוצה להיות נימול. ריב"ל מתייר 12 חודשים אם העבד לא אמר לך שהוא מסרב להיות נימול. ר"ע אוסר להחזיק בעבד שאינו נימול רק אם העבד אומר לך שהוא מסרב להיות נימול. (4) ר"י ורב האי : "פסקא" פירושו שהעבד אמר שהוא לא רוצה	

<p>להיות נימול (כמו רבנו תם). אם העבד לא סירב להיות נימול, אלא בתחילה הסכים לכך אך לאחר מכן דחה המצווה, שם ר"ע אוסרת להחזיק עבד שלא נימול, מכיוון שלא נכון לעכב מצווה. אבל אם העבד אמר לך בבירור שהוא לא רוצה להיות נימול, אז ריב"ל מתיר 12 חודשים, כי עדיף לא למול אותו בניגוד לרצונו, ואולי אחרי כמה חודשים העבד ישנה את דעתו ויחליט שהוא רוצה ברית מילה.</p>			
<p>יש הבחנות שונות : (1ר"י : עבודה מאהבה או יראת כבוד של אנשים היא גרועה, אבל עבודה מאהבת השם או פחד מהשם זה טוב. (2רש"י : עבודה מאהבה היא גרועה אם לא היינו רוצים לעשות את העבודה בלי לקבל תגמול. עבודה מיראה היא גרועה אם זה מפחד מעונש. מה שנשאר לא ברור : מדוע הגמרא שלנו בחרה באהבה כטובה ויראה כרעה, אם קיימים גם כל התמורות האחרות.</p>	<p>גמרות אחרות אומרות שעבודה מאהבה ועבודה מיראה, או ששניהם טובים או שניהם רעים.</p>	<p>לפי אבא חנן משום ר' אלעזר, גרים סובלים כי הם לא עושין מאהבה אלא מיראה. פירוש הדבר שיראה היא גרועה, ואהבה היא טובה.</p>	<p>שאין</p>
<p>היא לא הייתה "נכדתו" של עגלון, אלא היא הייתה צאצאתו הרחוקה. ואנחנו יודעים שהיא הייתה צעירה מכיוון שהפסוק מכנה אותה "נערה".</p>	<p>רות הייתה נכדתו של עגלון, שחיה למעלה מ-200 שנה קודם לכן. לכן היא בטח הייתה זקנה, לא צעירה! אז למה מייחסים לה שהיא התגיירה במהירות?</p>	<p>בועז הזכיר כי רות הגיעה במהירות בחסות כנפי אלוקים.</p>	<p>אשר</p>